

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan itsearvioinnit lukuvuonna 2020-2021

Huoltajien arviointi aamu- ja iltapäivätoiminnasta lukuvuonna 2020-2021

Vastanneiden huoltajien määrä oli 37 (viime vuonna 11) eli vastausten määrä nousi hienosti. Vastaajia oli jokaisesta toimintayksiköstä. Vastausajankohdan aikaistaminen maaliskuulle oli selvästi hyvä asia ja arviointien hajauttamista kannattaa jatkaa.

Huoltajilta kysyttäviä asioita olivat (12 väittämää):

- tiedottaminen sekä kunnan että henkilöstön taholta
- toiminnan päivittäinen sisältö
- toiminnan ilmapiiri
- henkilöstön toiminta (myönteinen suhtautuminen ja läsnäolo lasten kanssa)
- mahdollisuus keskustella lapsen liittyvistä asioista
- turvallisuus
- lapsen viihtyminen
- huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö
- toiminnan tuki huoltajien kasvatustyössä
- yleisarviointi aamu- ja iltapäivätoiminnasta lukuvuoden 2020-2021 osalta

Vastausvaihtoehdot olivat erittäin tyytyväinen - melko tyytyväinen - melko tyytymätön – erittäin tyytymätön toimintaan.

Kyselyn lopussa huoltajilla oli mahdollisuus antaa kirjallista palautetta kuluneesta toimintakaudesta.

Viime vuoden arviointituloksen perusteella tiedottamiseen on kiinnitetty tämän vuoden aikana enemmän huomiota ja se näkyy tuloksissa. Vastaajista 92 % on erittäin tyytyväinen-melko tyytyväinen tiedottamiseen kunnan taholta, 97 % erittäin tyytyväinen-melko tyytyväinen henkilöstön taholta tiedottamiseen. Keskeinen tiedottamisen väline on ollut Wilma sekä henkilöstön taholta käydyt keskustelut ja WhatsApp-viestit. Melko tyytymätön-vastauksissa tiedottamiseen kaivataan enemmän tietoa toiminnasta sekä toimintaan hakuajasta. Kysymykseen ”mistä asioista toivot enemmän tiedotusta” kommentoitiin kehittämisen kohteena toimintaan hakuajan ja -ehtojen esilläoloa. Lisäksi toivottiin aktiivisempaa tiedotusta juuri oman lapsen ryhmästä.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan hakemisesta on tiedotettu Wilman kautta kaikkien esiopetusikäisten sekä ensimmäisen luokan lasten huoltajia. Myös Ahmasojan ja

Kirkonkylän koulun erityisluokkien oppilaiden huoltajia on tiedotettu Wilman välityksellä. Tämän lisäksi esiopetushenkilöstö muistuttaa esiopetusikäisten lasten huoltajia toimintaan hakemisesta ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajat muistuttavat toiminnassa mukana olevia ensimmäisen luokan oppilaiden huoltajia.

Toimintasuunnitelman mukaan toimintaan voi hakea oppilas, jonka tarve apip-toimintaan johtuu huoltajan työstä tai opiskelusta. Tiedotukseen liittyen hakuehdot olivat kuluneen kevään haussa tarkemmin esillä.

Huoltajat ovat tyytyväisiä päivittäiseen aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältöön (erittäin tyytyväinen 65 %-melko tyytyväinen 35 %). Myös turvallisen kasvu- ja toimintaympäristön toteutuminen saa erittäin hyvän arvosanan. Henkilöstö on avainasemassa luomassa ryhmänsä ilmapiiriä. Huoltajat ovat hyvin tyytyväisiä ryhmissä olevaan turvalliseen ja mukavaan ilmapiiriin. Samoin henkilöstön toiminta saa kiitosta myönteisestä suhtautumisesta lapsiin sekä lasten kanssa läsnäolosta. Yksittäisinä asioina esille nousevat ryhmän hälyisyys ja lasten väliset suhteet sekä vanhan rakennuksen sisäilma.

Yhteistyö huoltajien ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kanssa arvioidaan huoltajien toimesta hyväksi (erittäin tyytyväinen 78 % - melko tyytyväinen 22 %). Huoltajat näkevät aamu- ja iltapäivätoiminnan merkityksellisenä toimintana perheen kasvatustyölle.

Kokonaisuutena kyselyyn vastanneiden huoltajien yleisarviointi kuluneen kauden toiminnasta on: erittäin tyytyväinen 84 % ja melko tyytyväinen 16 %. Viime keväänä arvioinnissa esille nousseita erittäin tyytymätön-vastauksia ei tänä keväänä ollut ollenkaan.

Avoimissa sanallisissa palautteissa huoltajat nostivat esiin aamupäivätoiminnan tarpeellisuuden lasten turvallisuuden ja huoltajien työssäkäynnin tukemiseksi. Monissa vastauksissa annettiin positiivista palautetta henkilöstön toiminnasta; henkilöstön positiivista vuorovaikutusta, kommunikoinnin helppoutta, ammatillisuutta ja toiminnan sisältöä kiiteltiin erityisesti. Uutena ehdotuksena nousi esille aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen yhteistyössä esiopetuksen täydentävän varhaiskasvatuksen kanssa, jotta molempien toimintojen järjestäminen toteutuu, varsinkin pienemmissä kylissä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan arviointi käydään läpi henkilöstön kanssa toukokuussa 2021.

Sekä palvelupäällikölle että aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajille huoltajilta tulleen suullisen palautteen perusteella huoltajat pitävät aamu- ja iltapäivätoimintaa merkittävänä palveluna perheille. Huoltajilta saadun palautteen mukaan turvallinen kasvuympäristö ennen tai jälkeen koulupäivän tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja mahdollistaa huoltajille luotettavan ja rauhallisen olon työpäivän aikana.

Henkilöstön itsearviointi aamu- ja iltapäivätoiminnasta lukuvuonna 2020-2021

Vastanneiden työntekijöiden määrä oli 9 (10) eli vastausprosentti oli 90 %.

Henkilöstö vastasi väittämiin (23) asteikolla 1-5, 5 tarkoittaessa täysin samaa mieltä ja 1 täysin eri mieltä. Kyselyn lopussa oli kaksi avokysymystä, jotka liittyivät toiminnassa tarjottavaan välipalaan sekä toiminnan kehittämiseen. Henkilöstöltä kysytyt väittämät liittyivät

- työntekijöiden tietoisuuteen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmasta
- toiminnan suunnitelmallisuuteen ja sisällön monipuolisuuteen
- toimintaympäristöön, henkilöstön määrään, tilojen turvallisuuteen ja viihtyvyyteen sekä materiaaleihin
- lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen
- lasten osallisuuteen
- ryhmän hallittavuuteen
- mahdollisiin kiusaamistilanteisiin ja aikuisten toimintaan
- huoltajien osallisuuteen sekä yhteistyöhön heidän kanssaan
- työntekijöiden viihtyvyyteen ja hyvinvointiin
- esimiestyöhön

Itsearviointikyselyn mukaan työntekijät ovat hyvin (44 %) tai melko hyvin (56 %) tietoisia sivistyslautakunnan hyväksymästä aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman sisällöstä. Vastanneista 33 % on täysin samaa mieltä siitä, että suunnitelma ohjaa hyvin heidän työtään, 56 % on melko samaa mieltä.

Ohjaajien arvioiden (78 %) mukaan toiminta on ollut melko hyvin suunniteltua ja monipuolista. Ohjaajien palautteen mukaan työssä pitäisi olla selvä suunnittelu-aika, koska lapsiryhmän läsnä ollessa työtä ei voi suunnitella. Tämä asia on hyvä nostaa esille taas uuden lukuvuoden alkaessa.

Kuluneen lukuvuoden aikana useammassakin toimintayksikössä on noussut esille lasten haastavaa käyttäytymistä. Ohjaajat työskentelevät pääosin yksin ryhmän kanssa, joten lisääntynyt haastava käyttäytyminen (67 % vastauksissa) on noussut työntekijöiden mukaan suurimmaksi haasteeksi työssä jaksamisessa. Tämä näkyy myös joissakin toiveissa henkilöstön määrän lisäämisestä huomioiden lapsiryhmän tarpeet. Huolimatta toisinaan raskaasta työstä aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö osaa vastaustensa perusteella huolehtia hyvin omasta työhyvinvoinnistaan. Viihdyn hyvin omassa työssäni vastaukset jakautuvat 56 % täysin samaa mieltä ja 44 melko samaa mieltä.

Toimintaympäristön turvallisuuteen ja viihtyvyyteen, tilojen ja välineiden tarkoituksenmukaisuuteen sekä materiaaleihin liittyvät asiat ovat vastauksissa keskiarvolla melko samaa mieltä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan keskeinen tavoite on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Henkilöstö on tehnyt tämän tavoitteen eteen hienosti töitä ja se näkyy myös heidän omista arvioistaan. Kiusaamiseen liittyviin tilanteisiin ohjaajat kokevat, että heillä on hyvin valmiuksia.

Ohjaajien vastausten perusteella lasten osallisuus toteutuu hyvin (täysin samaa mieltä 33 %, melko samaa mieltä 56 %); lapset on otettu mukaan toiminnan suunnitteluun, toiminnassa on huomioitu lasten mielenkiinnon ja innostuksen kohteet

sekä lasten tarpeet. Lapset ovat olleet hyvin mukana ryhmän yhteisten sääntöjen laatimisessa.

Huoltajien osallisuuteen liittyen on vastauksissa paljon hajontaa. Osa lapsista kulkee taksilla, osa yksin, joten huoltajien tapaamiset voivat olla hyvinkin vähäisiä. Kevätkauden aikana huoltajat eivät ole voineet hakea lastaan sisätiloista koronatilanteen vuoksi. Tästä syystä huoltajille on viestitty pääosin puhelimitse, tekstiviestein sekä Wilman kautta. Vastanneista ohjaajista 56 % (täysin samaa mieltä) ilmaisee, että heillä on hyvät valmiudet tehdä yhteistyötä, 44 % on melko samaa mieltä.

Kysyttäessä ohjaajien ideoita oman työn kehittämiseksi vastaukset eroavat toisistaan; 22 % on täysin samaa mieltä, 56 % melko samaa mieltä, 22 % ei osaa sanoa. Juuri tähän asiaan ohjaajien yhteiset tilaisuudet tai koulutukset ovat tarpeellisia. Eri toimintayksiköiden ohjaajat omaavat hienoja vahvuuksia, joita on hyvä jakaa yhteisessä tilaisuudessa.

Kyselyyn vastanneet ohjaajat ovat tyytyväisiä esimiestyöhön aamu- ja iltapäivätoiminnassa. He kokevat saavansa ongelmatilanteissa vastaustensa perusteella tarvittaessa apua ja tukea esimieheltään (100 %). Esimiehen rooli työssä jaksamisessa on koettu keskeiseksi (100 %). Esimiehen läsnäolo ryhmässä-väittämässä esiintyi paljon hajontaa; toisissa vastauksissa esimiehen toivotaan olevan enemmän ryhmässä, 33 % ei osaa sanoa ja 45 % vastaajista on tyytyväisiä lukuvuoden aikana toteutettuun tapaan.

Kuluneen toimintavuoden aikana on toisinaan esille noussut toiminnassa tarjottavan välipalan monipuolisuus ja terveellisyys. Tätä asiaa kannattaa selvittää tulevan lukuvuoden aikana. Nyt ryhmissä on erilaisia käytäntöjä välipalan hankkimisen ja tekemisen suhteen. Välipalalistan laatimisessa voidaan huomioida myös lasten osallisuus.

Lopuksi kysyttiin ”mitä muuta haluat kertoa, kommentoida, kritisoida tai ehdottaa liittyen aamu- ja iltapäivätoimintaan”? Ohjaajien vastauksissa nousi esille toive suunnitteluaajan mahdollisuudesta. Myös lasten isoa ikäeroa ryhmissä mietittiin. Lasten haastavaan käyttäytymiseen liittyen huoltajilta tuleva tieto heti toiminnan alkaessa on tärkeää. Tässä kohdin koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyötä on mahdollista tehostaa. Ohjaajan mukanaolosta lasten palaverissa koulun puolella huoltajien luvalla on hyviä kokemuksia. Tämä on tavoiteltava myös lapsen edun ja tuen kannalta.

Lasten arviointi aamu- ja iltapäivätoiminnasta lukuvuonna 2020-2021

Vastauksia saatiin 61 lapselta.

Lapsilta kysyttäviä asioita olivat (8 väittämää ja 3 avokysymystä):

- toiminnassa viihtyminen
- leikki, pelit ja kaverit ryhmässä
- ohjaajien toiminta, tarvittaessa ohjaajilta avun saaminen

- lasten osallisuus
- mahdollisuus rauhoittua
- mielipide välipalasta ja millaisia välipaloja lapset toivovat
- mahdolliset riidat
- mikä on ollut hauskinta

Valtaosalla lapsista kaikki asiat ovat hyvin aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Lasten vastausten perusteella he viihtyvät toiminnassa hyvin (88 %). Kysyttäessä kavereista 91 % kokee, että kavereita on tarpeeksi, mutta 9 % vastauksista liittyy siihen, että toiminnassa ei ole kavereita tai lapsi ei osaa sanoa, onko niitä. Nämä vastaajat ovat pääosin samoja, joiden viihtyminen on alhaisempaa kuin muilla. Vastausten perusteella 67 % lapsista kokee, että he pääsevät mukaan peleihin ja leikkeihin eli tässä on selvä kehittämisen paikka tulevalle lukuvuodelle. Vertaissuhteissa esiintyvät ongelmat ja ulkopuolisuuden tunne ovat merkittävä riski ja stressitekijä lapsen hyvinvoinnille. Jatkossa jokaisessa yksikössä pitää miettiä sitä, tunnistetaanko ulkopuoliseksi itsensä kokevat lapset ja miten heidän hyvinvointiaan voidaan nykyistäkin paremmin tukea.

Vastauksissa lasten mahdollisuudesta rauhoittua ja olla hetken yksikseen ennen koulupäivää tai koulupäivän jälkeen on paljon hajontaa. Varsinkin koulupäivän jälkeen on hyvä jollakin tapaa rentoutua ja rauhoittua. Näitä toimintoja on hyvä miettiä henkilöstön kanssa syksyllä, koska syksyn ryhmät ovat melko isoja ja osalla lapsista on erityisiä tuen tarpeita liittyen keskittymiseen, levottomuuteen ja tarkkaavaisuuteen.

Lasten osallisuuden ja toiveiden huomioimisessa osana toiminnan suunnittelua on yksiköissä kehitettävää. Lasten mielenkiinnon kohteet ja toiveet on hyvä selvittää keskustelujen avulla alkusyksystä.

Edelleen viime vuoden tapaan positiivisin palaute tulee kohdassa ”saatko tarvittaessa aikuiselta apua”. Lapsista 92 % kokee näin eikä kukaan koe, että apua ja tukea ei ole saatavilla. Tämä on tärkeä palaute henkilöstölle heidän vuorovaikutuksestaan ja kohtaamisestaan lasten kanssa.

Välipala on saanut enimmäkseen myönteisiä mainintoja, mutta myös ”en osaa sanoa” mielipiteitä nousee esille. Kysyttäessä lapsilta ”minkälaisia välipaloja toivoisit” eniten esille nousee erilaiset hedelmät; appelsiini, omena, mandariini ja mango. Lasten toivelistalla on myös pannari, letut ja murot sekä jäätelö, marjarahka, vanukkaat ja suklaamousse. Yhtenä kommenttina ”hyviä ruokia, joita voi maistella”.

Lasten arviot riitelystä toiminnan aikana ovat melko vähäisiä. Riitely liittyy vastanneiden lasten mukaan leluihin, mm. pikkuautot, legot mainitaan. Joissakin vastauksissa mainitaan pieni kinastelu, mutta kina on sovittu kaveri kanssa.

Lasten mielestä toiminnassa hauskinta on ollut ulkoilu ja ulkoleikit, kavereiden kanssa leikkiminen, askartelu, piirtäminen ja värittäminen, leipominen, lautapelit ja kaverit. Myös erilaiset teemapäivät saivat paljon mainintoja (Halloween, leipominen, leffapäivä). Kommentit ”melkein kaikki on kivaa”, ”kivaa on” ja ”hauskaa on ollut, sitä voi pitää millä tavalla vaan” kertovat lukuvuoden onnistuneesta toiminnasta.

Lasten arviointikysely nostaa kokonaisuudessaan esille vastanneiden lasten myönteisen suhtautumisen aamu- ja iltapäivätoimintaan. Arvioinnin tulokset käydään läpi keväällä 2021 henkilöstön kanssa. Jatkossa mietitään edelleen lasten arvioinnin toteuttamista henkilöstön toimesta, jotta vastauksia ja lasten ajatuksia toiminnasta saadaan kattavammin.